

Súd: Okresný súd Vranov nad Topľou
Spisová značka: 3Csp/53/2019
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8819200869
Dátum vydania rozhodnutia: 21. 10. 2019
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Milan Vaľuš
ECLI: ECLI:SK:OSVT:2019:8819200869.2

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Vranov nad Topľou sudcom JUDr. Milanom Vaľušom v právnej veci žalobkyne: W.. W. I., I.. XX.XX.XXXX, G. Z. L. Č.. XX, XXX XX L., zast. Mgr. Matúš Macko, advokát, so sídlom Karpatská 804/10, 089 01 Svidník, p r o t i žalovanému: POHOTOVOSTĚ, s.r.o., so sídlom Pribinova 25, 811 09 Bratislava, IČO: 35 807 598, o primerané finančné zadostučinenie vo výške 700,- eur, takto

rozhodol:

I. Žalovaný je p o v i n n ý zaplatiť žalobkyni primerané finančné zadostučinenie vo výške 700,- eur do 3 dní od právoplatnosti tohto rozsudku.

II. Žalobkyni sa p r i z n á v a nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100 %, ktoré trovy je p o v i n n ý zaplatiť žalovaný a o ktorých bude rozhodnuté samostatným uznesením po právoplatnosti tohto rozsudku.

odôvodnenie:

1. Žalobca sa žalobou podanou na tunajší súd dňa 19.03.2019 domáhal voči žalovanému zaplata sumy 700 eur spolu s trovami konania.

2. Svoju žalobu odôvodil tým, že v konaní vedenom na Okresnom súde Bratislava IV pod sp. zn. 25C/52/2011, o zrušenie rozhodcovského rozsudku, som bola ako žalobkyňa v postavení spotrebiteľa. V predmetnom konaní som bola úspešná, keď Okresný súd Bratislava IV vyhovel mnou podanej žalobe rozsudkom sp. zn. 25C/52/2011, z 18.08.2015. Predmetné rozhodnutie nadobudlo právoplatnosť dňa 08.08.2018 a vykonateľnosť dňa 14.08.2018. V odôvodnení rozhodnutia súd uviedol: „Súd pri zisťovaní, či nejde o nekalú rozhodcovskú doložku skúma všetky dôležité skutočnosti, ktoré vyvolávajú hrubú nerovnováhu v právach a povinnostiach medzi dodávateľom a spotrebiteľom v neprospech spotrebiteľa. Za takéto okolnosti možno považovať napr. neprijateľné miesto rozhodcovského konania, ktoré môže spotrebiteľa odradiť od uplatnenia svojich práv alebo pravidiel rozhodcovského konania, ktoré ukladajú povinnosti, ktoré predpisy upravujúce občianske súdne konanie neupravujú a ktoré sú v neprospech spotrebiteľa. Keďže zmyslom, cieľom a účelom právnych noriem týkajúcich sa ochrany spotrebiteľa je poskytnúť spotrebiteľom vysokú úroveň ochrany, vnútroštátny súd je povinný vykladať ustanovenia smernice 93/13 EHS o nekalých podmienkach v spotrebiteľských zmluvách a vnútroštátneho práva tak, aby bol dosiahnutý výsledok stanovený predmetnou smernicou. Svoj názor o neprimeranej povahe predmetnej rozhodcovskej doložky súd opiera aj o stanovisko Súdneho dvora Európskej únie (Súdny dvor) vo veci C-243/08 zo dňa 04.06.2009 Pannon GSM Zrt. proti S. M. Q. bod 40, v ktorom súdny dvor konštatuje, že vopred stanovená podmienka v zmluve, uzatvorenej medzi spotrebiteľom a dodávateľom v zmysle smernice, ktorá nebola individuálne dohodnutá a ktorá priznáva právomoc pre všetky spory vyplývajúce zo zmluvy súdu, v obvode ktorého sa nachádza sídlo predajcu alebo dodávateľa, spĺňa všetky podmienky, aby mohla byť z hľadiska smernice 93/13/EHS kvalifikovaná ako nekalá. Teda podľa stanoviska súdneho dvora spĺňa v zmysle smernice všetky podmienky nekalosti už len dojednanie,

že príslušným na riešenie sporov zo spotrebiteľskej zmluvy je všeobecný súd v obvode, ktorého má dodávateľ sídlo a teda nie všeobecný zákonný súd spotrebiteľa. V rozhodovanej veci pritom nielen že nerozhodoval všeobecný súd ale rozhodoval rozhodca zvolený oprávneným. V danom prípade tak rozhodcovské konanie, konanie o zrušenie rozhodcovského rozsudku ako aj konanie o pôvodnej žalobe po prípadnom zrušení rozsudku by sa majú uskutočniť v sídle rozhodcovského konania. To môže odradiť spotrebiteľa od toho, že neuplatní svoje práva pretože už len samotná geografická vzdialenosť je pre spotrebiteľa zjavne nevyhovujúca. Ani prípadná námietka, že rozhodcovské konanie sa vedie písomne nie je namieste, keďže odradzujúcim faktorom je aj konanie na všeobecnom súde miestne príslušnom podľa miesta rozhodcovského konania (§ 88 ods. 2 O.s.p. v znení pred jeho novelou vykonanou zákonom č. 388/2011 Z.z. účinným 01.01.2012) a to nemá písomnú povahu. Dojednanie rozhodcovskej doložky a následné konanie pred rozhodcovským súdom, ktoré inicioval dodávateľ, viedlo vo svojich dôsledkoch k tomu, že spotrebiteľ nemal (inú) alternatívu, aby rozhodcovské konanie zastavil a spor "odsunul" na iné bojisko. Aj v dôvodovej správe k zákonu č. 568/2007 Z.z., ktorým bola do príkladného výpočtu neprijateľných podmienok v spotrebiteľských zmluvách v § 53 ods. 4 zavedená neprijateľná podmienka pod písm. r) sa píše, že "spotrebiteľ môže svoje práva uplatňovať nie iba v zmysle dojednanej rozhodcovskej doložky, ale ak sa tak rozhodne aj v občiansko-právnom konaní a zmluvná podmienka, ktorá by mu v tom bránila, bude v zmysle navrhovaného ustanovenia považovaná za neprijateľnú." Teda ustanovenie § 53 ods. 4 písm. r) OZ nie je len o možnosti výberu medzi štátnym a súkromným súdom ale o dôsledkoch, či doložka nenúti podrobiť sa arbitráži. Ak má teda spotrebiteľ postavenie žalovaného, tak v prípade jeho zažalovania na rozhodcovskom súde si už nemôže zvoliť súd a pri predmetnej doložke nemá na výber; slovami zákona povedané: "vyžaduje sa, aby riešil v takomto prípade spor na rozhodcovskom súde", čo je vlastne naplnenie ustanovenia § 53 ods. 4 písm. r) OZ. Súd z vlastnej činnosti doposiaľ nezaregistroval, že by nejaký spotrebiteľ vyvolal konanie pred rozhodcom. Preto súd zastáva názor, že možnosť voľby pre spotrebiteľa je len iluzórna. V rámci modelu spotrebiteľského úveru je to zvyčajne veriteľ, kto podá návrh na začatie konania proti spotrebiteľovi, ktorý získal úver. Veriteľ môže na základe predmetnej rozhodcovskej doložky vec predložiť na prejednanie rozhodcovskému orgánu, ktorý si sám zvolil a vylúčiť tak súd, ktorý by bol inak príslušný. Na základe tejto rozhodcovskej doložky spotrebiteľ ex ante, t.j. ešte pred vznikom akéhokoľvek sporu, stráca právo brániť sa voči takýmto nárokom na riadnom súde v mieste svojho bydliska. Je zrejmé, že navrhovateľ o týchto dôsledkoch rozhodcovskej doložky nebol riadne a konkrétne informovaný." Ako spotrebiteľ si uplatňujem satisfakciu za porušenie mojich spotrebiteľských práv. Svoje práva som musela brániť v pôvodnom konaní. Primerané finančné zadostučinenie má mať sankčnú a odradzujúcu funkciu, aby sa dodávateľ nedopúšťal recidívy. Keďže som spotrebiteľom, ktorý úspešne uplatnil porušenie svojho práva na súde a bola tým splnená hypotéza vyššie citovanej právnej normy, primerané finančné zadostučinenie požadujem vo výške 700,- Eur, čo predstavuje približne polovicu sumy, o ktorú sa chcel žalovaný na môj úkor obohatiť prostredníctvom rozhodcovského rozsudku, ktorý bol zrušený.

3. Žalobca pripojil k žalobe ako dôkaz rozsudok Okresného súdu Bratislava IV, sp. zn. 25C/52/2011 zo dňa 18.08.2015 a plnú moc.

4. Žalovaný v písomnom vyjadrení zo dňa 08.07.2019 uviedol, že žalobca v postavení dlžníka uzatvoril so Žalovaným v postavení veriteľa dňa XX.XX.XXXX Zmluvu o úvere č. XXXXXXXXXX na základe ktorej bol Žalobcovi poskytnutý úver vo výške 800,- Eur, ktorý sa Žalobca zaviazal vrátiť späť spolu s príslušným poplatkom vo výške 772,- Eur, t. j. celkovo vrátiť späť sumu vo výške 1572,- Eur (ďalej v texte len ako „Zmluva“ v príslušnom gramatickom tvare). Podľa § 3 ods. 5 zákona č. 250/2007 Z. z. o ochrane spotrebiteľa (ďalej v texte len ako „ZoS“ v príslušnom gramatickom tvare) druhá veta „Spotrebiteľ, ktorý na súde úspešne uplatní porušenie práva alebo povinnosti ustanovenej týmto zákonom a osobitnými predpismi, má právo na primerané finančné zadostučinenie od toho, kto za porušenie práva alebo povinnosti ustanovenej týmto zákonom a osobitnými predpismi zodpovedá.“ Predmetné ustanovenie síce priznáva spotrebiteľovi právo domáhať sa primeraného finančného zadostučinenia, avšak toto ustanovenie je potrebné vykladať reštriktívne. Pri rozhodovaní o tom či sa prizná primerané finančné zadostučinenie a v akej výške je potrebné zohľadniť nielen úspešnosť toho ktorého účastníka, ale aj iné okolnosti, ktoré majú vplyv na konkrétny prípad. Primerané finančné zadostučinenie je nutné chápať ako náhradu za spôsobenú nemajetkovú ujmu vyjadrenú v rôznych formách. Priznanie požadovaných finančných prostriedkov prichádza do úvahy len v tých prípadoch, keď porušenie práva nie je možné už napraviť inak. Cieľom primeraného finančného zadostučinenia je dovŕšenie ochrany porušeného práva v prípadoch, v ktorých sa zistilo, že k porušeniu došlo spôsobom, ktorý vyžaduje poskytnutie vyššieho stupňa ochrany, nielen deklaráciu porušenia. Žalovaný

má vedomosť a rešpektuje rozhodnutie vydané v konaní vedenom Okresným súdom Bratislava IV pod sp. zn. 25C/52/2011 a rozhodnutie Krajského súdu Bratislava 4Co/53/2019. Žalovaný má za to, že rozsudok Okresného súdu Bratislava IV a Krajského súdu Bratislava má dostatočný sankčný charakter v zmysle individuálnej a generálnej prevencie. Žalovaný považuje vzhľadom na okolnosti prejednávaneho prípadu prípadne priznanie náhrady finančného zadosťučinenia za neprimerane. Podľa čl. 2 ods. 1,2 CSP, ochrana ohrozených alebo porušených práv a právom chránených záujmov musí byť spravodlivá a účinná tak, aby bol naplnený princíp právnej istoty. Žalovaný má za to, že nepostačuje všeobecná konštatácia funkcie primeraného finančného zadosťučinenia. Žalobca neodôvodnil jasne a určito skutkové okolnosti týkajúce sa záväzkovo - právneho vzťahu medzi ním a Žalovaným. Podľa čl. 5 CSP „Zjavné zneužitie práva nepožíva právnu ochranu.“ V tomto kontexte je dôležitý gramatický výklad slova „primerane“. Krátky slovník slovenského jazyka (štvrté, doplnené a upravené vydanie. Redigovali: J. Kačala - M. Pisárčiková - M. Považaj. Bratislava: Veda 2003) príslovku primerane spája so slovom vhodné. Takisto synonymický slovník slovenčiny (tretie, nezmenené vydanie, Veda 2004) spája slovo primerane s významom vhodné, vyhovujúc požiadavkám, spĺňajúc požiadavky, náležitým spôsobom. Slovník slovenského jazyka z rokov 1959-1968 (hlavný redaktor dr. Štefan Peciar, CSc. Bratislava: Vydavateľstvo Slovenskej akadémie vied 1959 - 1968) vykladal pojem prídavného mena „primeraný“ ako hodiaci sa do nejakých okolností, do istého prostredia; vhodný, príhodný, náležitý. Ako bolo uvedené vyššie priznanie požadovaných finančných prostriedkov prichádza do úvahy len v tých prípadoch, keď porušenie práva nie je možné už napraviť inak. Porušenie práva by nebolo možné napraviť inak napríklad v tom prípade, ak by Žalobcov právo na vydanie bezdôvodného obohatenia bolo premlčané. Cieľom primeraného finančného zadosťučinenia je dovŕšenie ochrany porušeného práva v prípadoch, v ktorých sa zistilo, že k porušeniu došlo spôsobom, ktorý vyžaduje poskytnutie vyššieho stupňa ochrany nie len jeho deklaráciu. Žalobca má za to, že opätovné sankcionovanie by bolo vzhľadom na prechádzajúce konanie neprimerane prísne. Žalovaný je ďalej toho názoru, že Žalobcovi žiadna ujma, ktorá by odôvodňovala priznanie primeraného finančného zadosťučinenia nevznikla a preto jeho priznanie by malo za následok spôsobenie hrubej nerovnováhy medzi právami a povinnosťami veriteľa a spotrebiteľa, a to bez akéhokoľvek právneho dôvodu. Primerané finančné zadosťučinenie je nutné chápať ako náhradu za spôsobenú nemajetkovú ujmu vyjadrenú v rôznych formách. Primerané finančné zadosťučinenie predstavuje peňažnú protihodnotu nemajetkovej ujmy, no nepredstavuje náhradu za uplatnené finančné plnenie alebo prípadnú náhradu škody. Priznanie žalobkyne požadovaných finančných prostriedkov by prichádzalo do úvahy v tých prípadoch, keď porušenie práva už nie je možné napraviť inak. Toto však nepredstavuje daný prípad. Žalovaný si na tomto mieste dovoľuje požiadať súd, aby pri posudzovaní Žalobcom uplatneného práva posudzoval konkrétne okolnosti týkajúce sa vzťahu Žalobcu a Žalovaného a pri rozhodovaní vzal do úvahy aj konanie Žalobcu, ktorý sa domáha vydania finančného zadosťučinenia napriek tomu, že sám konal v rámci kontraktáčného postupu ľahostajne, keď svojim podpisom vyhlásil, že súhlasí s obsahom Zmluvy, bol oboznámený so všeobecnými podmienkami poskytnutia úveru; nemá k nim žiadne výhrady a zaväzuje sa ich dodržiavať. Žalobca svojim podpisom na Zmluve ďalej prehlásil, že si Zmluvu prečítal, že ju uzatvoril vážne, zrozumiteľne, nie v tiesni ani za nápadne nevýhodných podmienok. „Príměřené zadosťučinení je chápano jako nástroj k odstránění újmy nemateriálního charakteru, tedy nikoliv jako náhrada za způsobenou materiální škodu.“ K tomuto Najvyššie súd Českej republiky uviedol: „Právní praxe i teorie jsou zajedno v tom, že nárok na přiměřené zadosťučinení je nárokem, jímž se reparuje újma nemateriální povahy. Tento aspekt vyvěrá již z podstaty tohoto nároku, který se označuje jako zadosťučinení neboli satisfakce, aby se již v názvu zdůraznila jeho imateriální povaha.“ Za spornú považuje Žalovaný aj výšku požadovanej náhrady finančného zadosťučinenia. Žalobca nijako relevantne neodôvodnil výšku požadovaného finančného zadosťučinenia (odhadom určené), ktoré určite nie je primerané a čo teda považuje za primeranosť. § 3 ods. 5 ZoS je zákonným ustanovením s relatívne vágnou hypotézou. Predpoklady priznania finančného zadosťučinenia sú nasledujúce: - porušenie práva alebo povinnosti ustanovenej ZoS a osobitnými predpismi, - úspešné uplatnenie porušeného práva alebo povinnosti, - primeranosť zadosťučinenia, - zodpovedná osoba. Všetky vyššie uvedené predpoklady priznania finančného zadosťučinenia musia byť naplnené kumulatívne, t. j. nepostačuje naplnenie len niektorých z nich, ale musia byť naplnené všetky súčasne. Vágnosť pojmu „primeranosť“ umožňuje subjektívny výklad a v praxi spôsobuje aplikačné problémy. V zákone nie je bližšie konkretizované podľa akých kritérií sa má posudzovať, či je priznanie finančného zadosťučinenia primerané. Účelom predmetného ustanovenia je často deklarovaná generálna prevencia, ponímaná najčastejšie ako prostriedok zamedzenia zneužívania silnejšieho postavenia dodávateľa v spotrebiteľskom právnom vzťahu. Inštitút primeraného finančného zadosťučinenia však nemá a nesmie slúžiť ako prostriedok ospravedlňujúci ľahostajnosť spotrebiteľa, ktorý vstupuje do právneho vzťahu s dodávateľom bez toho,

aby sa sám zaujímal o svoje povinnosti plynúce mu z existujúceho záväzkovo - právneho vzťahu. Dodávateľ spotrebiteľa (v danom prípade Žalovaný Žalobcu) nijakým spôsobom nenútil vstúpiť do záväzkovo - právneho vzťahu a vo väčšine prípadov mu umožní sa so zmluvnými dojednaniami oboznámiť. Skutočnosť, že spotrebiteľ (Žalobca) neprejavuje absolútne žiaden záujem oboznámiť sa so zmluvnými ustanoveniami a pochopiť ich obsah nemôže byť automaticky na ujmu dodávateľa. Inštitút primeraného finančného zadosťučinenia nesmie slúžiť na duplicitné uplatnenie práva na vydanie bezdôvodného obohatenia. Primerané finančné zadosťučinenie ako inštitút súkromného práva v podmienkach Slovenskej republiky a konštantnej judikatúry nesleduje reparačnú funkciu, tak ako je to v prípade náhrady škody. Primerané finančné zadosťučinenie má nesporne sankčnú funkciu a jeho cieľom nie je kompenzovať žalobcu, ale skôr potrestať žalovaného za protiprávne konanie, ktorého sa dopustil vo vzťahu k žalobcovi a odradiť odporcu alebo akúkoľvek tretiu osobu od opakovania takéhoto konania v budúcnosti (v zmysle generálnej prevencie). Sankčná funkcia primeraného finančného zadosťučinenia teda trestá a súčasne pôsobí preventívne. Jazyk európskych predpisov a judikatúry akcentuje najmä druhú funkčnú zložku sankčnej funkcie, teda funkciu preventívnu. Nemožno však opomenúť, že práve inštitút primeraného finančného zadosťučinenia môže byť prostriedkom ochrany na doplnenie o preventívne účinky pred diskrimináciou. Preventívna funkcia primeraného finančného zadosťučinenia má pôsobiť naprieč existujúcich spotrebiteľských právnych vzťahov, t. j. má pôsobiť aj na dodávateľa ale aj na spotrebiteľa. Priznanie primeraného finančného zadosťučinenia každému subjektu, t. j. aj subjektu správajúcemu sa ľahostajne v žiadnom prípade nemožno chápať ako pozitívne preventívne pôsobenie. Práve naopak, takýto postup v aplikačnej praxi súdov by mal za následok ľahostajnosť každého spotrebiteľa, ktorý dôverujúc bezhraničnej ochrane súdov, bude vstupovať do akéhokoľvek právneho vzťahu bez toho, aby sa spoliehal aj na vlastný úsudok. Pri rozhodovaní o uplatnenom nároku na finančné zadosťučinenie je potrebné prihliadať na okolnosti prípadu, pokiaľ však Žalobca poukazuje na skutočnosť, že sa úspešne domáhal svojich spotrebiteľských práv, na druhej strane je potrebné uviesť, že to bol Žalobca, kto žiadal o úver. S poukazom na vyššie uvedené, za daného stavu a s ohľadom na opakované ľahostajné konanie Žalobcu, výška uplatneného finančného zadosťučinenia nezodpovedá svojmu účelu, teda pôsobí preventívne naprieč existujúcich spotrebiteľských vzťahov. Žalovaný poukazuje na nasledovné rozhodnutie: „Právní praxe i právní teorie jsou zajedno v tom, že nárok na přiměřené zadosťučinění je nárokem, jímž se reparuje újma nemateriální povahy. Tento aspekt vyvěrá již z podstaty tohoto nároku, který se označuje jako zadosťučinění neboli satisfakce, aby se již v názvu zdůraznila jeho imateriální povaha. Ve formě zadosťučinění, jako prostředku satisfakčního, není možno proto brát ohled na prvky, které mají materiální povahu, poněvadž materiální reparaci tento právní prostředek ochrany proti nekalé soutěži neslouží. Nárok na přiměřené zadosťučinění je dále nárokem, který má převážně, popř. výlučně objektivní charakter. Dovojuje se, že je nárokem „objektivním, který není vázán na naplnění jakýchkoli subjektivních podmínek“ (Štenglová, I., Plíva, S., Tomsa, M. a kol.: Obchodní zákoník, komentář, 7. vydání, C. H. Beck 2002, str. 148). V rozsudku ze dne 25. 3. 1998 sp. zn. I. Odon 45/97 Nejvyšší soud dovodil, že „přiměřenost výše peněžního zadosťučinění musí být posuzována jak z objektivních, tak subjektivních hledisek“ (srov. též Faldyna, F. a kol. - autor příslušné části Hajn, P.: Obchodní zákoník s komentářem, I. díl, Codex 2000, str. 143.) V každém případě jsou subjektivní momenty z hlediska výše přiměřeného zadosťučinění pouze momenty doplňkovými.“ (Rozsudek Nejvyššího soudu České republiky sp. zn. 29 Odo 652/2001, zo dňa 18.09.2002). Žalobca nijakým spôsobom nešpecifikoval v čom spočívala nemajetková ujma odôvodňujúca priznanie zadosťučinenia, teda nie je zrejmé aká ujma bola spotrebiteľovi spôsobená. „Výše soudem přiznaného zadosťučinění musí odpovídat výši přiznaného zadosťučinění v případech, které se v podstatných znacích shodují a významnější odchylka je v tomto směru možná jen tehdy, bude-li též soudem řádně a přesvědčivě zdůvodněna. Neshledá-li soud takový případ, který by se v podstatných znacích shodoval s projednávanou věcí, je třeba provést srovnání s jinými případy náhrad nemajetkové újmy. Soud přitom neopomene uvést podstatné společné a rozdílné znaky a v odůvodnění svého rozhodnutí vysvětlit, jakým způsobem se tyto společné a rozdílné znaky promítly do výše stanoveného zadosťučinění, tj. z jakého důvodu je přiznané zadosťučinění přiměřené ve srovnání s jiným zadosťučiněním přiznaným z jiného právního důvodu. Nebude-li možné postupovat ani podle jiného případu náhrady nemajetkové újmy, je třeba stanovit přiměřené zadosťučinění v takové výši, která bude odpovídat ekonomické realitě České republiky a tomu, co by obecně bylo vnímáno jako spravedlivé (např. s ohledem na cenovou úroveň nebo výši průměrné mzdy).“ (Rozsudek Nejvyššího soudu České republiky sp. zn. 30 Cdo 1747/2014). Ako ale špecifikoval Najvyšší súd Českej republiky nebezpečie vzniku ujmy musí byť reálne, nie vyšpekulované a zároveň rozsah tejto ujmy by nemal byť zanedbateľný. (Rozhodnutie Najvyššího soudu České republiky sp. zn. 32 Cdo 139/2008 zo dňa 29.04.2008). Konanie Žalobcu formou žaloby na priznanie finančného zadosťučinenia nie je

adekvátne okolnostiam. Žalobca sa teda mohol brániť primerane aj iným spôsobom, než zľahčovaním svojho neobozretného a ľahostajného konania. Žalovaný má za to, že domáhanie Žalobcu primeraného finančného zadosťučinenia, nezodpovedá požiadavke všeobecnej spravodlivosti, nebolo by vhodné ju priznať a nebola náležitým spôsobom odôvodnená.

5. Právny zástupca žalobkyne uviedol, že s vyjadrením žalovaného z 08.07.2019 nesúhlasí a je toho názoru, že rozhodovacia prax súdov sa už so všetkými argumentmi tam uvedenými dávno vyporiadala tak, že dospela k záveru o ich nedôvodnosti a neopodstatnenosti. Žalovaný nesprávne pochopil inštitút primeraného finančného zadosťučinenia a práve z tohto nepochopenia prameňa nesprávne závery, o ktoré žalovaný opiera svoje tvrdenia o nedôvodnosti mnou podanej žaloby. V zmysle tretej vety § 3 ods. 5 zákona č. 250/2007 Z.z. o ochrane spotrebiteľa sa spotrebiteľ, ktorý na súde úspešne uplatní porušenie práva alebo povinnosti ustanovenej týmto zákonom a osobitnými predpismi, má právo na primerané finančné zadosťučinenie od toho, kto za porušenie práva alebo povinnosti ustanovenej týmto zákonom a osobitnými predpismi zodpovedá. Pokiaľ ide o správne pochopenie toho, čo je potrebné považovať za úspešne uplatnenie práva, tak v tejto súvislosti si dovoľm citovať z rozsudku Krajského súdu Prešov, sp. zn. 20Co/192/2016, z 30.11.2017, ktorý sa zaoberal práve touto problematikou. Krajský súd Prešov v bode 12 odôvodnenia tohto rozhodnutia uvádza: „Čo sa týka úspešného uplatnenia porušenia práva alebo povinnosti ako predpokladu pre priznanie práva na primerané finančné zadosťučinenie tento je naplnený nielen vtedy, ak si spotrebiteľ uplatní porušenie práva alebo povinnosti žalobou proti dodávateľovi, ale aj vtedy, ak tak urobí v rámci svojej obrany proti dodávateľom uplatnenému nároku. V konaní sp. zn. 7C/425/2014sa žalobkyňa proti uplatnenému nároku aktívne bránila, pričom od nej ako od priemerného spotrebiteľa a laika v oblasti práva nemožno žiadať, aby svoju obranu v konaní aj právne odôvodnila s poukazom na zákon o spotrebiteľských úveroch. Podľa názoru odvolacieho súdu na úspešné uplatnenie práva postačuje aj to, keď spotrebiteľ vyjadří nesúhlas s uplatnenou pohľadávkou.“ Teda v zmysle vyššie uvedeného názoru Krajského súdu Prešov som toho názoru, že v danej veci by nemali existovať žiadne pochybnosti o tom, že z mojej strany došlo k úspešnému uplatneniu spotrebiteľských práv. Na ochranu svojich spotrebiteľských práv som aktívne vystupovala. Pokiaľ žalovaný namieta absenciu zdôvodnenia výšky primeraného finančného zadosťučinenia, tak v tomto smere je potrebné uvedomiť si, že zákonodarca žiadnym spôsobom nestanovil. spôsob ako správne dospieť k výške primeraného finančného zadosťučinenia v týchto prípadoch. Výška primeraného finančného zadosťučinenia má vychádzať z konkrétnych okolností toho ktorého prípadu a má byť v takej výške, aby došlo k naplneniu všetkých jeho funkcií. Inštitút primeraného zadosťučinenia môže na účely ochrany spotrebiteľa naplniť požiadavku účinného a odradzujúceho prostriedku ochrany. Tak právna teória, ako aj aplikačná prax spájajú inštitút náhrady škody výlučne so znížením majetku a ušlým ziskom. Náhrada škody ako inštitút súkromného práva v podmienkach Slovenskej republiky a konštantnej judikatúry, sleduje výlučne reparačnú funkciu. Pre porovnanie sankčná funkcia náhrady škody (punitive damages v práve USA a exemplary damages v práve Veľkej Británie) je taká náhrada škody, ktorej cieľom nie je kompenzovať žalobcu, ale skôr potrestať žalovaného za protiprávne konanie, ktorého sa dopustil vo vzťahu k žalobcovi a ktorým žalobcovi spôsobil škodu a odradiť odporcu, alebo akúkoľvek tretiu osobu od opakovania takéhoto konania v budúcnosti. Sankčná náhrada škody teda trestá a súčasne pôsobí preventívne. Jazyk európskych predpisov a judikatúry akcentuje najmä druhú funkčnú zložku sankčnej náhrady škody, teda funkciu preventívnu (porov. najmä používanie adjektíva „odradzujúci“). Je logické a pochopiteľné, že vzhľadom na absenciu zákonných inštrukcií, ako správne určiť výšku primeraného finančného zadosťučinenia, som pri jeho určení vychádzala zo sumy, ktorú odo mňa chcel žalovaný vymôcť prostredníctvom rozhodcovského konania. Žalovaný sa voči nej v pôvodnom konaní domáhal zaplatenia sumy 1.426,83 Eura spolu so zmenkovým úrokom vo výške 0,25 % denne zo sumy 1.426,83 Eura od XX.XX.XXXX do zaplatenia, zákonný úrok vo výške 6 % ročne zo sumy 1.426,83 Eura od XX.XX.XXXX do zaplatenia a náhrady trov rozhodcovského konania vo výške 365,43 Eura. Okresný súd Bratislava IV zrušil rozhodcovský rozsudok, teda je toho názoru, že ak majú byť naplnené všetky funkcie primeraného finančného zadosťučinenia, je polovica zo sumy, ktorú chcel žalovaný odo mňa získať prostredníctvom rozhodcovského konania minimálna na dosiahnutie tohto cieľa. V tejto súvislosti cituje z uznesenia Krajského súdu Prešov, sp. zn. 3Co/53/2016, zo 04.10.2016, bod. 16 odôvodnenia: „Podľa názoru odvolacieho súdu odradzujúco môže pôsobiť len hrozba straty prevyšujúca nad 50 % sumy, o ktorú chcel veriteľ spotrebiteľa protiprávne pripraviť, aby veriteľ niesol riziko straty, keďže sa chcel bezdôvodne obohatiť na úkor spotrebiteľa.“

6. Na pojednávaní právny zástupca žalobcu uviedol, že trvá na podanej žalobe v celom rozsahu. Taktiež trvá na vyjadrení zo dňa 15.03.2019, ktoré bolo súdu doručené. Žiada žalobe vyhovieť a priznať trovy konania.

7. Podľa § 3 ods. 5 zák. č. 250/2007 Z.z. proti porušeniu práv a povinností ustanovených zákonom s cieľom ochrany spotrebiteľa môže sa spotrebiteľ proti porušiteľovi na súde domáhať ochrany svojho práva. Združenie sa môže na súde proti porušiteľovi domáhať, aby sa porušiteľ zdržal protiprávneho konania a aby odstránil protiprávny stav, a to aj vtedy, ak takéto konanie porušiteľa poškodzuje záujmy spotrebiteľov, ktoré nie sú len jednoduchým súhrnom záujmov jednotlivých spotrebiteľov poškodených porušením spotrebiteľských práv, ale ide o konanie porušiteľa uplatňované voči všetkým spotrebiteľom (ďalej len "kolektívne záujmy spotrebiteľov"). Spotrebiteľ, ktorý na súde úspešne uplatní porušenie práva alebo povinnosti ustanovenej týmto zákonom a osobitnými predpismi, má právo na primerané finančné zadosťučinenie od toho, kto za porušenie práva alebo povinnosti ustanovenej týmto zákonom a osobitnými predpismi zodpovedá. /súd v tomto prípade poukazuje na rozhodnutie Krajského súdu v Prešove zo dňa 02.05.2017, sp. zn. 11Co/56/2016/

8. Podľa citovaného ustanovenia má spotrebiteľ právo na primerané finančné zadosťučinenie od toho, kto za porušenie práva alebo povinnosti ustanovenej zákonom s cieľom ochrany spotrebiteľa zodpovedá, avšak iba za predpokladu, že spotrebiteľ na súde úspešne uplatní porušenie práva na ochranu spotrebiteľa.

9. Predpokladom pre priznanie nároku podľa § 3 ods. 5 zák. č. 250/2007 Z.z. je skutočnosť, že v konaní spotrebiteľ uplatnil nárok, ktorý vznikol porušením práv spotrebiteľa, teda práv nie len podľa zákona č. 250/2007 Z.z. ale aj práv podľa piatej hlavy prvej časti Občianskeho zákonníka, zákona o spotrebiteľských úveroch.

10. Uplatnením práva však nemožno rozumieť iba podanie žaloby spotrebiteľom, ale takýmto konaním je aj účinná obrana spotrebiteľa v konaní začatom na podnet dodávateľa.

11. V danej súvislosti súd poukazuje aj na judikatúru týkajúcu sa oslobodenia spotrebiteľa domáhajúceho sa svojho práva od súdneho poplatku. V uznesení Krajského súdu v Trenčíne č. k. 17Co/33/2010-116, tento súd uviedol, že: „Procesný úkon - odvolanie proti rozsudku prvostupňového súdu, ktoré podal odporca ako spotrebiteľ, je možné považovať podľa názoru odvolacieho súdu, za úkon, ktorým sa domáha ochrany svojho práva spotrebiteľa zo zmluvy o preprave osôb, a preto sa naňho vzťahuje osobné oslobodenie od súdneho poplatku podľa ust. § 4 ods. 2 písm. za/ zák. č. 71/1992 Zb.“

12. Nie je dôležité, či spotrebiteľ úspešne uplatní svoje práva v konaní začatom z jeho iniciatívy alebo z iniciatívy dodávateľa. Naopak v danom prípade samotné začatie konania proti spotrebiteľovi, v ktorom sa žalovaný ako dodávateľ domáhal nárokov nesúladných so spotrebiteľským právom (konkrétne rozpor s § 4 ods. 2 vyššie cit. zákona o spotrebiteľských úveroch), zakladá nárok na žalobcom požadované primerané finančné zadosťučinenie.

13. Ide totiž o porušenie práv spotrebiteľa a povinností dodávateľa z toho istého právneho vzťahu. Samotná skutočnosť, že dodávateľ inicioval žalobou na plnenie konanie, v ktorom sa preukázalo, že došlo k porušeniu spotrebiteľského práva, pričom spotrebiteľ sa aj aktívne v tomto konaní bránil a namietal toto porušenie zákona o spotrebiteľských úveroch, nemôže byť na škodu spotrebiteľovi. Žalobca ako spotrebiteľ sa pred podaním žaloby na plnenie zo strany dodávateľa totiž mohol domnievať, že dodávateľ si nebude uplatňovať voči nemu nároky zo zmluvy, ktoré mu podľa zákona neprináležia. Nutnosť obrany spotrebiteľa a nutnosť poukázať na porušenie práva spotrebiteľa nastala až po podaní žaloby na plnenie dodávateľom.

14. Naviac ak v konaní o žalobe na plnenie bolo právoplatne rozhodnuté, že predmetný spotrebiteľský úver je bez úrokov a poplatkov, uvedené zakladá prekážku rozsúdenej veci vo vzťahu k žalobe spotrebiteľa, ktorou by sa domáhal určenia, že predmetný úver je bezúročný a bez poplatkov.

15. V súvislosti s výkladom samotného pojmu „úspešné uplatnenie práva“ zo strany spotrebiteľa, súd poukazuje na interpretačné pravidlo citované v rozhodnutí Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp.zn. 4 Obdo 45/2012 zo dňa 24. júna 2013, podľa ktorého „pri nejednoznačnom výklade akejkoľvek

problematiky týkajúcej sa ochrany spotrebiteľa, je potrebné uprednostniť vždy ten výklad, ktorý sleduje záujem spotrebiteľa“.

16. Žalobcovi jednoznačne vznikla ujma v nemajetkovej sfére, keďže konanie žalovaného bolo spôsobilé privodiť mu ujmu vo sfére jej rodinného, súkromného a spoločenského života. Možno prisvedčiť žalobcovi, že tento znášal stav právnej neistoty, obával sa o výšku dlhu a jeho neustále narastanie, keď si žalovaný voči nemu uplatňoval nároky, pozostávajúce zo súm, na ktoré nemal nárok. Žalobca bol nedôvodne vystavený psychickému vypätiu zo strany žalovaného najmä tým, že bolo voči nemu vedné konanie ohľadne nároku, ktorý žalobcovi z dôvodu porušenia zákona ani nevznikol. Samotné súdne konanie iniciované zo strany dodávateľa je náramne stresujúcim faktorom, odôvodňujúcim priznanie finančného zadosťučinenia.

17. Vychádzajúc z uvedeného porušenia práv žalobcu ako spotrebiteľa zo strany žalovaného, intenzity zásahu do práv spotrebiteľa, výšky nedôvodne požadovanej sumy žalovaným, dĺžky trvania závadného stavu a konania a objektívnej spôsobilosti tohto konania vyvolať negatívne dôsledky v súkromnom a spoločenskom živote žalobcu, považoval súd právny základ nároku na finančné zadosťučinenie za dôvodný, a preto mu súd priznal finančné zadosťučinenie vo výške 700,- eur. Priznané finančné zadosťučinenie je vyrovnaním ujmy žalobcu, ktorá mu vznikla konaním žalovaného, je určitou satisfakciou za stav, ktorý musel v dôsledku konania žalovaného trpieť a zároveň je aj sankciou postihujúcu žalovaného, ktorý ako dodávateľ finančnej služby závadne konal. Jedným z faktorov, ktoré súd zohľadnil bolo aj časové hľadisko a trvanie stavu právnej neistoty.

18. Strata 700,- eur môže pre žalovaného pôsobiť odradzujúco, nakoľko ide o hrozbu straty zhruba 50 % sumy, o ktorú chcel veriteľ spotrebiteľa protiprávne pripraviť (poskytnutý úver zo zmluvy o úvere č. XXXXXXXXXX vo výške 800 eur, zvýšený o poplatok vo výške 772,- eur = spolu uhradiť čiastku 1.577,- eur v 12- tich mesačných splátkach vo výške po 131,- eur). Výška finančného zadosťučinenia musí byť primeraná, a to v závislosti od ujmy, ktorá mohla byť žalobcovi spôsobená porušením právnych predpisov na ochranu spotrebiteľa. Priznaná suma zároveň dostatočne plní aj sankčnú funkciu primeraného finančného zadosťučinenia.

19. Výška priznaného finančného zadosťučinenia závisí od úvahy súdu a nemožno ju objektívne preukázať. Uvedené neznamena svojvoľu pri rozhodovaní súdu o výške priznaného finančného zadosťučinenia, ale pri tomto súd zohľadňuje viaceré kritéria tak, ako je uvedené vyššie (intenzitu a časové obdobie trvania závadného konania dodávateľa, satisfakčnú a sankčnú funkciu zadosťučinenia a podobne).

20. Súd ďalej zdôrazňuje, že spotrebiteľ nie je povinný preukazovať ujmu, ktorá mu vznikla, pretože zákon o ochrane spotrebiteľa priznáva právo na finančné zadosťučinenie nie v prípade vzniku ujmy ale už vtedy, keď mu ujma v nadväznosti na porušenie práv spotrebiteľa vzniknúť mohla. Teda už samotné vyvolanie stavu žalovaným, na základe ktorého by žalobcovi ako spotrebiteľovi ujma mohla vzniknúť, je jedným z predpokladov na priznanie primeraného finančného zadosťučinenia podľa § 3 ods. 5 zák. č. 250/2007 Z.z. Spotrebiteľ už vôbec nie je povinný odôvodňovať vzniknutú ujmu a stav právnej neistoty, prípadne uvádzať iné skutočnosti týkajúce sa nároku na primerané finančné zadosťučinenie už bezprostredne v konaní, v ktorom bolo vyslovené porušenie práva na ochranu spotrebiteľa. Spotrebiteľ je oprávnený uplatniť si nárok na primerané finančné zadosťučinenie samostatnou žalobou na súde, ako tomu žalobca učinil aj v prejednávanom prípade.

21. Účelom poskytnutia zadosťučinenia je odčinenie útrap, keď sú voči spotrebiteľovi uplatňované nezákonné nároky alebo je vystavený bezprostrednej hrozbe nezákonných nárokov, je bezdôvodne sankcionovaný, znevýhodňovaný, diskriminovaný. Poskytnutie zadosťučinenia nie sankcia za samotnú existenciu neprijateľnej zmluvnej podmienky, aj keď určitý odstrašujúci a preventívny účinok je v zadosťučinení obsiahnutý.

22. Ak spotrebiteľ počas trvania právneho vzťahu s dodávateľom tomuto uhradí viac finančných prostriedkov, na aké mal dodávateľ nárok, spotrebiteľovi vzniká nárok na vydanie bezdôvodného obohatenia v uvedenej výške. Akceptujúc názor odvolacieho súdu, že odradzujúco pôsobí na dodávateľa iba sankcia prevyšujúca 50% sumy, o ktorú sa chcel dodávateľ na úkor spotrebiteľa obohatiť, súd zotrváva na svojich záveroch, že nárok na primerané zadosťučinenie podľa § 3 ods. 5 zák. č. 250/2007

Z.z. nie je ani paušalizovaným nárokom na náhradu škody, či vydanie bezdôvodného obohatenia. Žalobcovi ostal zachovaný nárok na vydanie bezdôvodného obohatenia vo vzťahu k žalovanému, ktorému v úverovom vzťahu dlžnú sumu preplatil. Súd, zohľadňujúc intenzitu a časové obdobie trvania závadného konania žalovaného, taktiež prihliadajúc na satifakčnú a sankčnú funkciu primeraného finančného zadosťučinenia, považoval za dôvodné primerané finančné zadosťučinenie v sume 700,- eur.

23. Nakoľko žalobca nežiadal priznať úrok z omeškania, súd mu tento nárok nepriznal.

24. Podľa § 251 zákona č. 160/2015 Z.z. Civilného sporového poriadku (ďalej len „CSP“), trovy konania sú všetky preukázané, odôvodnené a účelne vynaložené výdavky, ktoré vzniknú v konaní v súvislosti s uplatňovaním alebo bránením práva.

25. V zmysle § 255 ods. 1 CSP, súd prizná strane náhradu trov konania podľa pomeru jej úspechu vo veci.

26. Podľa § 262 ods. 1 a 2 CSP, o nároku na náhradu trov konania rozhodne aj bez návrhu súd v zhodnutí, ktorým sa konanie končí. O výške náhrady trov konania rozhodne súd prvej inštancie po právoplatnosti rozhodnutia, ktorým sa konanie končí, samostatným uznesením, ktoré vydá súdny úradník.

27. Súd žalobcovi priznal nárok na primerané finančné zadosťučinenie v plnom rozsahu.

28. Zásadu úspechu treba uplatniť aj na konania, v ktorých výška plnenia závisí od úvahy súdu. V týchto prípadoch však nejde o procesne neúspešného žalobcu, ak mu bola priznaná aspoň časť žalobou uplatneného nároku. Nebolo by celkom spravodlivé požadovať od žalobcu, aby svoju ujmu podceňoval iba preto, aby potom nemusel hradiť trovy konania. V takom prípade, je pri rozhodovaní o náhrade trov konania potrebné rozlíšiť, čo je základné a čo sprevádzajúce (pozri náleží Ústavného súdu ČR, III. ÚS 170/99). Za základné sa považuje rozhodnutie, že do žalobcovho práva bolo zasiahnuté. Nemožno však opomenúť ani fakt, že zo strany žalobcu môže dôjsť k značnému nadhodnoteniu výšky sporu. Vhodným riešením v takom prípade bude, že žalobca má právo na plnú náhradu trov konania, avšak výlučne iba z prisúdenej sumy (k vyššie uvedenému pozri Števec, M., Ficová, S., Baricová, J., Mesiarkinová, S., Bajánková, J., Tomašovič, M., a kol. Civilný sporový poriadok. Komentár. Praha : C.H. Beck, 2016, 926-927 s.)

29. Vzhľadom na uvedené súd považoval žalobcu za plne úspešného, pokiaľ ide o ich základné právo a samotný nárok na primerané finančné zadosťučinenie. Žalobcovi tak patrí proti neúspešnému žalovanému plná náhrada trov konania. V zmysle platnej právnej úpravy o konkrétnej výške náhrady trov konania bude rozhodnuté samostatným uznesením po právoplatnosti tohto rozhodnutia.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku možno podať odvolanie v lehote 15 dní odo dňa jeho doručenia na Okresný súd Vranov nad Topľou, písomne, v príslušnom počte rovnopisov s prílohami tak, aby sa jeden rovnopis s prílohami mohol založiť do súdneho spisu a aby každý ďalší subjekt dostal jeden rovnopis s prílohami.

V odvolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody) a čoho sa odvolateľ domáha (odvolací návrh).

Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda a dôvody odvolania môže odvolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na odvolanie.

Odvolanie možno odôvodniť len tým, že

- a) neboli splnené procesné podmienky,
- b) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces,
- c) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd,

- d) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,
- e) súd prvej inštancie nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,
- f) súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,
- g) zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú prípustné ďalšie prostriedky procesnej obrany alebo ďalšie prostriedky procesného útoku, ktoré neboli uplatnené, alebo
- h) rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

Odvolanie proti rozhodnutiu vo veci samej možno odôvodniť aj tým, že právoplatné uznesenie súdu prvej inštancie, ktoré predchádzalo rozhodnutiu vo veci samej, má vadu uvedenú v odseku 1, ak táto vada mala vplyv na rozhodnutie vo veci samej.

Odvolacie dôvody a dôkazy na ich preukázanie možno meniť a dopĺňať len do uplynutia lehoty na podanie odvolania.

Prostriedky procesného útoku alebo prostriedky procesnej obrany, ktoré neboli uplatnené v konaní pred súdom prvej inštancie, možno v odvolaní použiť len vtedy, ak

- a) sa týkajú procesných podmienok,
- b) sa týkajú vylúčenia sudcu alebo nesprávneho obsadenia súdu,
- c) má byť nimi preukázané, že v konaní došlo k vadám, ktoré mohli mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci alebo
- d) ich odvolateľ bez svojej viny nemohol uplatniť v konaní pred súdom prvej inštancie.

Ak nebude povinnosť uložená týmto rozhodnutím splnená v stanovenej lehote, možno sa jej splnenia domáhať návrhom na vykonanie exekúcie podľa osobitného predpisu.